

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 150 Lei.
Fél évre ... 75 Lei.
Egy negyed évre 87-50 Lei.
Egy órára ... 12-50 Lei.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG

Aradi és csanádi egyesül-
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 307.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény
Társaság.

Bulevardul Regele Ferdi-
nand L. (József tőh.-ut 22-
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, december 1.

Hirdetmény.

A volt Magyarország és Erdély románlakta vidékeinek Nagy Romániához való csatolását Alba-Julian 1918. december 1-én kimondó nemzetgyűlés évfordulójának megünneplése céljából Arad város prefectusának rendelete folytán közhírré teszem, hogy e napon délelőtt 9 óra 30 perckor a város területén levő összes templomokban felekezeti különbség nélkül ünnepélyes isteni tisztelet tartandó, mely alkalomból az egyes hivatalok kiküldöttei, a gör. kel. román székesegyház előtt a Piata Catedralen tartandó isteni tiszteleten és katonai ünnokok eskütételén pedig ezenkívül a katonai hatóságok is résztvesznek. Délután fél 3 órakor, este pedig 8 órakor a Városi színházban az ünnepély emelése céljából népies előadás fog tartatni, melyre a közönség ezuton is meghívatik. Dr. Angel polgármester-bélyettes.

oooooooooooooooooooo

Kavarodás a görög trón körül.

LONDON. Az angol és francia sajtó elkecsereedett harcot folytat Constantin exkirály ellen. Az exkirály — mondják a lapok — nagyon téved, ha azt hiszi, hogy személyét illetőleg az antant vezető államférfiai között nézeteltérés volna, a melyből ő előnyt húzhat. Hangsúlyozzák a lapok, hogy Venizelos bukása nagyon drága lesz Görögországnak.

BERN. Kenn angol admirális az angol kormány megbízásából Luzernba érkezett, hogy rábírja Constantint arra, hogy György trónörökös javára mondjon le Görögország trónjáról. A Journal de Geneve ebből kifolyólag meginterjúvolta Constantint, a ki a következő választ adta: „... Hiábavaló kísérlet az, amely arra irányul, hogy György trónörökösöt fölemeljenek, mert neki is csak az lehet a válasza, ami Pál hercegé volt, hogy mindaddig, a míg én a trónról le nem mondok és amíg a görög nép az én visszatérésemre kívánja, addig ő a görög koronát el nem fogadhatja”.

LYON. A szövetségesek miniszterelnökei Londonban konferenciára ültek össze a görögországi események rendezése céljából. A Le Temps szerint ez a konferencia a legfontosabb azok között, a melyet eddig a szövetségesek tartottak, mert szóba kerülnek egyéb kérdések is, amelyek a béke munkáját veszélyeztetik. Foglalkozni fog a konferencia a közép-európai és a keleti eseményekkel, a melyek a görögországi helyzet, a bolsevisták győzelme, a lengyelek és németek közötti konfliktusok következtében komoly veszedelmet jelentenek az állandó béke megteremtésére.

Ferdinánd király trónbeszéde. Megnyit a parlament új ülészsaka.

BUCURESTI. Vasárnap nyit meg a szenátus és képviselőház új ülészsaka, a melyet Ferdinánd király trónbeszéddel nyitott meg. Az ülésen résztvettek a kormány összes tagjai, a szenátorok és képviselők. Ferdinánd király a következő trónbeszédet olvasta fel:

— Mindenkor boldog vagyok, a mikor a nemzet képviselői között találom magamat. Törvényes elégtétellel és örömmel állapítom meg, hogy a dinasztia és az ország közötti kötelékek napról-napra szorosabbak lesznek. Élénk közszóval tudatom a kettős eseményt, amely családjamban előfordult: gyermekünknek, a trónörökös királyi hercegnek eljegyzését Elena görög királyi hercegnővel és leányunknak, Elisabetha királyi hercegnőnek eljegyzését György görög királyi herceggel. Szenátor urak! Képviselő urak! Közlelőbb érzem magam Önökhöz ezekben a nehéz időkben, a melyekben most élünk. Mint az utolsó megnyitó beszédemben mondtam, az Önök hivatása a legszebbek közül való, azonban a legfelelősségteljesebb is. Románia nemzetközi helyzete végleges ama szerződés révén, a mely véget vett a világháborúnak. Ez a szerződés a nagyhatalmak egyezsége arra nézve, hogy elismerik Bessarabia egyesítését az anyaországgal. Ez már nem képezheti vita tárgyát, mert ez törvényerőre emelkedett. A mi kötelékeink hatalmas és dicsőséges szövetségeinkkel még szorosabbak lettek, a miről újabb bizonyosság az a mód, a hogy külügyminiszterünket a szövetséges nagyhatalmak országában fogadták. A szomszéd államokkal, a melyekkel harcban állottunk, a viszony napról-napra barátságosabbá lesz. Egyes szövetségekkel már visszaállítottuk a normális viszonyt és reményeim van rá, hogy az összesekkel erre az eredményre fogunk jutni. A Duna törvényes uralmának az ügye, a mely iránt a román nemzet élénk érdeklődést tanúsít, jó megoldás útján van. A román történelemben először fordul elő, hogy diplomáciai összeköttetést létesítettünk a római szentszékekkel. Ez az összeköttetés elő fogja segíteni ama concordatum megkötését, a mit megkövetel a mai Románia. E concordatumban minden egyes vallás szabadságának harmóniában kell lennie az állammal. Trónörökös fiainak a legszélsőbb Keleten való utazása alkalmával megállapíthattuk azt a tekintélyt, a melynek Románia mindenütt örvend. A japán császársággal még szorosabb kötelékek reményében felvettük az összeköttetést.

— Szenátor urak és képviselő urak! A hadsereg, a mely a nemzeti egységért viselt háboruban oly dicsőségteljes és oly nagy-szerű fegyvelmezetségről tett ta-

muságot, az oly nagy áldozattal megszerzett eredmények megtartásának legnagyobb biztosítéka és a belső konszolidáció legbiztosabb támasztéka lesz. Kormányom törvényt készít, a mely az új és megnagyobbodott Románia hadseregét szervezni fogja és a mely példaképpen fog szolgálni az összes román lelkek egybeolvasztásának. Szenátor urak és képviselő urak! Élénk megelégedéssel vettem tudomásul és látom, hogy a földosztás tekintetében az első munkák megkezdődtek. Így az a nemzeti munka, a mely 1864-ben kezdődött, végleg befejeződik. Kormányom ezen ülészsakban meghozza a végleges agrárreformot, a hogy az alkotmány megkívánja, hogy a megkezdett munka befejezést nyerjen. Ez lesz uralkodásom fénypontja. Önök pedig boldogok lehetnek, hogy végleg elhelyezték a társadalmi rend alapkövét. Az agrárreform és a parasztság birtokhoz való jutása fel fogja ölelni ama szükséges intézkedéseket, a melyek az intenzív produkciót biztosítják. A birtokkiszajátítással együttesen megalkotjuk az egységes és végleges választójogi törvényt az alkotmányos elvek alapján.

— A pénzügyi helyzet a háború következtében mindenütt nehéz. Románia gazdagsága és fiainak munkája hatalmas biztosíték arra nézve, hogy ez a nehéz pénzügyi helyzet rövid idő alatt megváltozik. Ama áldozatok után, a melyeket a háború alatt hoztunk, most már itt van az ideje, hogy a gazdagok ugyanolyan áldozatokat hozzanak, mint a milyeneket nekünk, a háborúból élve kikerülteknek kell hoznunk mindaddig, a míg nem lesz alapos rend az országban. Ezt természetesen pénzügyi organizáció nélkül nem lehet elképzelni. Ennek alapja lesz első-sorban a költségek korlátozása, a jövedelem fokozása igazságos adó útján. Ebben a munkában minden állampolgárnak kötelessége ugyanolyan mértékben támogatni az állam intencióit, mintha a saját érdekeiről volna szó. Ezen elvektől vezérelve kormányom más intézkedések mellett nemcsak redukált költségvetést fog készíteni, hanem meg fogja alkotni a pénzügyek integráns reformját is, előkészítvén a jövedelemre vonatkozó általános progresszív adózást, a mi manapság elkerülhetetlen. Biztosra veszem, hogy ezeket a reformokat oly lelki megelégedettséggel fogják fogadni, különösen akkor, a mikor a magánérdekeknek is áldozatot kell hozniok. Ezeknek a pénzügyi intézkedéseknek nem az a céljuk, hogy a produkciót megbénítsák. A munkás-ság jólétének biztosítása érdekében rendezni fogjuk a szakmák csoportosítását és a munka és

tőke közötti viszonyt, nem tévesztve szem elől azt az elvet, hogy a termelést fokozni kell. Ugyancsak a produkció érdekében kötelességünk a közlekedés és különösen a vasut problémáinak elintézése, a megfelelő alapos reorganizáció útján.

— Szenátor urak és képviselő urak! A századok óta várt nemzeti egység megvalósítása nehéz munkát ró ránk a közigazgatás és törvénykezés egységesítésével. Kormányom Önöknek elő fogja terjeszteni a közigazgatási szervezetre vonatkozó törvényjavaslatot, a tisztviselők helyzetének rendezését, azonkívül törvényeinkben néhány oly változtatást fog véghezvinni, a melyeket a megnagyobbodott Románia érdekei megkívánnak. Ugyane célból kormányom törvényjavaslatot terjeszt Önök elé a vallás- és iskolatörvényekről, hogy a hit és a felvilágosodottság minél erősebben hozzájáruljanak a kötelességérzet megerősítéséhez kivétel nélkül minden állampolgárra nézve. A parlament Önöktől ugyanazon munkát és abszolút önmegtagadást követeli, mint ama fiaitól, a kik egy gondolatban egyesülve a nemzeti háború alatt koncentrálták erejüket. Nem kételkedem abban, hogy a mai napon egyesülnek a szívek és lelkek a haza érdekében. Ezzel a reménnyel, a mely az egész nemzet reménye, kívánom az Eg áldását az Önök munkájára és ezzel megnyitottnak nyilvánítom a parlament új ülészsakát.

Franciaország új hadsereget szervez a szovjetkormány ellen.

KOPPENHÁGA. Egy helsingforsi távirat bizonyítja, hogy Franciaország nem is gondol arra, hogy lemondjon a küzdelem folytatásáról Szovjet-Oroszország ellen. A Sevoita című helsingforsi lap közli, hogy Millerand és Wrangel együttesen konferenciát fog összehívni, amely december elején lesz Párisban és amelyre az orosz bolsevistaellenes pártok valamennyi képviselőjét meghívják. Ezen a tanácskozáson meg akarják beszélni, hogy mikor, mi módon és milyen eszközökkel lehetne Oroszországban a szovjeturalmat megdönteni. Francia diplomáciai körökben nagy bizakodással tekintenek ez elé a konferencia elé s azt várják tőle, hogy magáévá teszi a francia terveket. Ha sikerülni fog a párisi tanácskozáson megegyezésre jutni, akkor Franciaország jól felfegyverzett hadsereget akar talpraállítani. A terv az, hogy első sorban a fehér-oroszok közül fogják toborozni a bolsevistaellenes hadsereget. A felfegyverzésről Franciaország kíván gondoskodni. Arra számítanak, hogy az új hadsereg a jövő tavasszal már harcra kész lesz.

A prefectus a zsidó kisebbségről.

Közöltük a cluji (kolozsvári) prefectus rendeletét, mely szerint a zsidó vallásúak zsidó nemzetiségűeknek kötelesek magukat bejelenteni a népszámlálásnál. Dr. Moldovan Silvius aradi prefectus erre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Ugy tudom, hogy nincs tetemes törvény, de még rendelet sincs, amely kimondaná, hogy az izraeliták nemzetiségi kisebbséget alkotnának és mint különálló nemzetiség volnának nyilvántartandók. Ilyen rendelkezést nem léptettek életbe sem a régi királyságban, sem a többi kapcsolatos országreszekben. Az Aradra és Aradmegyére vonatkozó népszámlálásnál az általános rendelkezések lesznek az irányadók.

A vidéki adóhivatalok nem fizetnek.

A mai naptól kezdve a pénzügyigazgatóság tudvalevőleg az új román könyvvezetés lépésébe s így az adóhivatal működését teljesen új alapon folytatja. Az eddigi rendszer gyökeresen megváltozik, az eddig függőben levő ügyekkel teljesen elszámolnak. Ennek következtében a vidéki adóhivatalok az aradi adóhivatalhoz mint központhoz szálítják be értékeiket, úgy, hogy kifizetéseket a vidéki adóhivatalok nem eszközölhetnek, azokat ezentúl az aradi központ fogja folyósítani. Ha azonban az aradi adóhivataltól megbízásuk van rá, akkor eszközölhetnek kifizetéseket is. Befizetések a vidéki adóhivataloknak továbbra is el kell fogadniuk.

Adókiivetés.

A III. oszt. ker. adó folytatóságos tárgyalása folvó év december 2-án a következő sorrendben fog történni: Brunhuber Kálmán, Feszler Károly, dr. Grószmann Alfréd, Raich Sámu, Leopold Frigyes, Roth Mór, dr. Neumann Miksa, Salgó Béla, Bing János, Codilla Sándor, Dános Gyula, Holtzer Jakab, Meiczner Jakab, özv. Tagányi Istvánné, dr. Tagányi István Szabó Zoltán, Vámos Mór Miklós, Vinter János, Wolf Sagu, Ditrichstein Mór, Epstein Simon, Kovács Béla, Klein Mór, Pinter Adol, Augenstein Miksa, Domány János, Feinkuhen Izidor, dr. Hármori László, Kaufmann Lajos, Máté Mór, Kremmer József, Löbl Gyula, Miklós József, Molnár György, Ranschburg Sándor, Bosmák Viktor, Hoffenprádl Jenő, Chilovits Sámuel, Grabner Károly, Meichner Józsefné újból férj. Atlasz Zsigmondné, Qirini Sándor, Singer Adolf, Stein Sándor, Messer Mitru, Fisch Solem, Stauber Ábrahám, Tyirity Aurél, Riesfeld József, bar. pálinka, szesznyagkereskedők és ügynökök; Barna Jánosné, Szirmai Andorné, Argyelán Katalin, Mandl Edéné, Rosenfeld Simonné, Sztóján Romuluszné, Zsukan Györgyné bordélyosok.

Llyod George állása megingott

A Nemzeti Ujság lausannei levelezője írja: Tény, hogy Lloyd-George helyzete erősen megingott. Az utóbbi hetekben egyre sürűbben emlegetik, hogy távozni fog és helyét Grey vagy Asquith fogja elfoglalni. Mind a kettő habozás nélkül megadná Irországnak a függetlenségét az angol dominiumok mintájára. Egy független Irorszag külön hadsereggel és trónján a yorki herceggel (György király második fia, Albert, szül. 1891-ben) józanon gondolkozó angolok között ma az egyedüli megoldásnak látszik. Mint érdekes pletykát terjesztik Londonban, hogy Lloyd-George teljesen egy orosz zsidóasszony befolyása

alatt áll, ki rendkívül éles eszével megnyerte Lloyd-George bizalmát a politikai kérdéseket illetőleg és ezért a miniszterelnök még egyetlen fontosabb lépést sem tesz az illető nő tanácsának a kikérése nélkül. Ebből lenne magyarázható Lloyd-George puhasága a szövettel szemben, mert hiszen Angliában mindenki tudja, hogy a kereskedelmi összeköttetés felvétele Oroszországgal tényleges haszonnal nem járhat Anglia számára, mert ma nincs Oroszországban egyáltalán semmi kereskedelmi forgalom és ami a fő, nincs orosz vasút. Lloyd-George angol miniszterelnök, — mondá a politikus — csak Londonban népszerű.

Károlyi támogatást kért Belgrádban. Titkoiták az utazását.

BELGRÁD. Károlyi Mihály grófról az utóbbi időben azt a hírt terjesztették, hogy eltűnt Csehországból. Csakhamar kiderült azonban, hogy Károlyi nem tűnt el és hogy a legszemérszettebb volt az az állítás, amely a magyar kormány ellen emelt vádat Károlyi eltűnése miatt. E hírek terjesztéséről most derült ki a valóság. Károlyi gróf ugyan is, már hetekkel ezelőtt elhárította, hogy Prágából Bucurestbe utazik. Utazását azonban titokban akarta tartani és ezért volt szüksége arra, hogy hívei a közvéleményt megtévezzék. Legutóbb azt a hírt terjesztették róla, hogy Németországba utazott. Ezzel egyidőben egyes laptudósítások arról számoltak be, hogy Olaszországba ment. A valóság

az, hogy Károlyi Belgrádba utazott. A volt köztársasági elnök célja az volt, hogy a jugoszláv kormánnyal tárgyalásokat kezdjen. Károlyi terve azonban az egész jugoszláv kormány elutasításával találkozott. Károlyi ugyanis azzal állt elő, hogy a cseh kormány támogatja őt. Egy már véglegesen perfektuált kompromisszum szerint a cseh kormány támogatja Károlyit, hogy Magyarországon hatalomra jusson. Károlyi ezzel szemben Magyarországon az irredentizmust teljesen elnyomja és a katonai alakulatok helyébe munkásosztásokat szervez. Károlyi sikertelen belgrádi kísérlete után Bucurestbe utazott, hogy a román kormánynál próbálkozzék. Valószínű, hogy itt is kosarat fog kapni.

Károlyiné kibékül férjével a családjával.

Gróf Károlyi Mihály felesége, Andrássy Katinka grófnő a napokban Kassán időzött. A grófnő Zemplénmegyében meglátogatta gróf Andrássy Gyulát és innen Olaszországba utazott. Elmondotta, hogy gróf Andrássy Géza meghívására ment Zemplénbe, hogy férjét kibékítse az Andrássy-családdal. Károlyi Mihály nevében kezdte meg a tárgyalásokat, amelyek bizonyára eredményre vezetnek. Károlyi a politika miatt nem érintkezett családjával, de most visszaállítja a családi békét. A tárgyalások főként anyagi kérdések körül forogtak, mert az Andrássy-család nem tűri tovább, hogy Károlyi és felesége szükségét szenvedjenek.

Irodalom és művészet.

* **Heti műsor.** Szerdán d. u. fél 6 órakor: Sárga lilium. (C.) Csütörtök: Gésák. (A.) Péntek: Gésák. (B.) Szombat d. u.: Gyimesi vadvirág. Este: Szókimondó asszonyosság. (C.) Vasárnap d. u.: Lengénybucsu. Este: Peleskei nótárius. (A.)

* **Szerdán délután fél 6 órakor** tartja meg a magyar színtársulat a Sárga lilium előadását. A projektus rokonszenvét és előzékenységet bizonyítja az a körülmény, hogy dacára az ünnepi 2. román előadásnak, a magyar előadásnak is helyt adott. Az operettirodalomban forradalmat idézett elő annak idején a Gésák. Szébbnél-szebb táncokkal telítődve új irányt kezdett. A színház teljes énekes személyzetét foglalkoztatja a Gésák melynek pazar kiállítását, új, modern táncai és csodás zenéje egy csapásra ismét meghódítja a közönséget. Ifjúsági előadás keretében mutatja be a színház szombaton délután a Gyimesi vadvirágot és hosszú szünet után vasárnap este a Peleskei nótáriust.

lanszivü" a címe ennek az újabb film-eseménynek, amelynek keretében a két idomított csodamajom még a színészeknek is nehéz feladatokat állító szerepeket játszanak. Különösen Jack vonja magára a közönség csodálkozásait. Emberi mozdulatai, értelmes játéka és kacagtató grotesksége egyaránt, méltó a legnagyobb figyelemre. Az Uránia színház szerdától kezdve mutatja be ezt a pompás filmet.

Véget ért a városházán a földosztás.

Ma megszűnt a már egy tíz óta tartó naponkénti nagy csoportosulás a városháza folyosóján. A földosztó bizottság ma befejezte működését. Gájából 652 igényjogosult jelentkezett földért Arad város területéről 312 jelentkezőt elutasítottak, mivel nem volt igényjogosultságuk. A jelentkezőknek körülbelül 75 százaléka kaphatott földet, mert Arad környékén több elosztásra szánt föld nincs. Azok az igényjogosultak, akik földet nem kaptak, fellebbezhetnek a vármegyei agrár-bizottsághoz. Ott esetleg a vármegye területéből utalhatnak ki számukra földet.

Kiket irnak össze?

A népszámlálás egész Erdély és Bánát területén december elsején veszi kezdetét. A Bucsan államtitkár által kiadott rendelet értelmében főleg a 21. évet betöltött választópolgárok számszerinti megállapítása a legfontosabb, de összeírják az összes élő személyeket nemek és nemzetiségek szerint. Mindenki ott vetetik föl a népszámláló iv rovatába, ahol december 1-én tényleg lakott. Aradon 42 népszámláló biztos végzi az összeírási munkát és pedig 9 városi tisztviselő és 33 városi tanító és tanár. A felnőtt férfiak közé minden családban beszámítják azon családtagot is, aki jelenleg a román hadseregben szolgál, mert a tényleges szolgálatot teljesítő katonai leszerelése után szülőhelyén szavazati joggal bíró állampolgár lesz. A legutóbbi általános népszámlálást még a magyar kormány végeztette 1910-ben, tehát most az Európaszerte szokásos népszámlálást hajtják végre a népszámlálásra kiküldött biztosok.

CSALÓ MAGÁNTISZTVISELŐ.

Spreng Lászlót, ki a Corvin kereskedelmi r. t. tisztviselője volt, ma fellejlesztették a rendőrségen, mert az irodából, amikor az igazgató távol volt, eladott egy írógépet 1500 leiert. A vásárlóval adásvétel szerződést is kötött, amely alá Dávid Jenő nevét írta. A rendőrség körözi Spreng Lászlót és valószínűnek tartják, hogy több csalást is követett el Aradon.

AZ „ARADI KÖZLÖNY”

bekapcsolt telefonszáma 151.

H I R E K.

Gróf Tisza Kálmánné meghalt.

Oradea-mare (Nagyvárad). A Tisza-családot az utóbbi években ért sulyos csapásokhoz újabb megdöbbentő tragédia sorakozik. Tisza Kálmán volt szalontai képviselő neje Keglevich Erzsébet rövid szenvedés után tegnap Csegődön szívbjában elhunyt. Orvosa tanácsára e héten akart Olaszországba utazni, amiben megakadályozta a hirtelen tragikus halál. Mosoiu tábornok engedélyével ma szállították holttestét Gesztre, ahol a Tisza-család sírboltjában helyezik örök nyugalomra.

— **REU ILLÉS — A HATÁRRENDŐRSÉG FŐNÖKE.** Értesülésünk szerint a határrendőrség régi tisztviselőit bevonják és helyettük kipróbált szakembereket neveznek ki. *Reu* Illés a Siguranta főnöke átveszi a határrendőrség vezetését is.

— **A bűnügyi osztály új főnöke.** A rendőrgazgatóság Todor Miklós rendőrtisztet az aradi rendőrség bűnügyi osztályának főnökévé nevezte ki. *Miscutia* rendőrtiszt, a bűnügyi osztály eddigi agilis főnöke új beosztást fog kapni.

— **Még egy vonat Arad és Timisoara (Temesvár) között.** A timisoarai (temesvári) vasutigazgatóság közli, hogy két-három napon belül — mielőtt az erre szükséges szerelvény javítását a vasúti műhelyben befejezik — Timisoara (Temesvár) és Arad között naponta az eddigin kívül még egy második vonatpár is közlekedni fog. Az indulás reggel 8 óra 15 perckor lesz a Principel Carol-i (józsefvárosi) pályaudvarról és az ellenvonat este 8 óra 30 perckor érkezik Timisoarára (Temesvárra).

— **NEM SZABAD ELFOGADNI A KORONÁT.** Egyes vidékeken, sőt az aradi piacon is megtörtént, hogy ügynökök akariák elhítenni naiv emberekkel, hogy a korona visszanyeri teljes értékét. A polgármester figyelmezteti a lakosságot, hogy az ilyen híreszteléseknek ne adjon fül, hanem a hír terjesztőjét adja át a rendőrségnek, ahol sulyosan meg fogják büntetni.

— **Értesítés. N. J. Seitan — Braila —** Marmaros Blanc nagyváradai fiókja igazgatójának Jonel Seitan-nak fivére Aradon Strada Gl. Gregoreson (Tabajdi Károly-u.) 1. kereskedelmi ügynökséget nyitott, amely összeköttetésben áll Románia összes nagyobb pénzintézeteivel és kereskedelmi házaival.

— **REU ILLÉS VEZETI A VIZSGÁLATOT A LAKÁSHIVATAL-ELLEN.** A cluj-i (kolozsvári) belügyi államtitkárság Guiu kormánybiztos információja alapján vizsgálatot rendelt el az aradi lakáshivatal tisztviselői ellen. Az államtitkárság *Reu* Illést, az aradi Siguranta főnökét bízta meg a lakáshivatal elleni vádak felülvizsgálatával. A Siguranta főnöke ez ügyben felkereste dr. *Moldovan* Silvius prefectust és dr. *Angel* István helyettes polgármestert, akik kijelentették, hogy nincs kifogásuk az ellen, ha a legszigorubb vizsgálatot indítja meg *Reu*.

December 10-ig teloszlik az üzletvezetőség

A bucuresti vasutigazgatóság rendelete szerint az aradi üzletvezetőség átadási munkálatait *december 10-ig be kell fejezni.* Az egyes üzletvezetőségek kiküldöttjei már hozzá is kezdtek az aradi üzletvezetőség feloszlása után hozzájuk tartozó vonalak és személynzet aktáinak átvételéhez. Ennek ellenére azonban teljesen kizártnak tartják, hogy az átadási munkálatokat három hónapig belül el lehetne végezni. A vasutasokat hivatalból helyezik át, mivel a kibocsájtott felhívásra senki sem jelentette be, hogy hová kívánja magát áthelyeztetni. Értesülésünk szerint a számfelvitésből mintegy negyvenet helyeznek át az aradi üzletvezetőség jövőre székelyére. Hogy ez hol lesz,

még nem tudni, mert Oradea-Mare (Nagyvárad) is versenyez az aradi üzletvezetőségért és Satu Mare (Szatmáron) pedig sem az üzletvezetőségnek megfelelő hivatalos helyiség, sem a vasutasok részére elegendő lakás nincsen. Nagyon könnyen megtörténhetik az, hogy az elhelyezett vasutasoknak lakáshiány miatt vissza kell jönniök, vagy pedig kénytelenek lennének — mint a brassovi vasutigazgató is — vagonokban lakni. A legtöbb vasutasnak azonban még mindig az a reménye, hogy az üzletvezetőség ittmaradása érdekében tett lépések eredményre vezetnek és egy rendelet majd hatályon kívül helyezi az aradi üzletvezetőség feloszlását.

— **DIÁK-KLUB ARADON.** Az aradi diákok kérvényt adtak be a rendőrséghez, amelyben kéri egy egyesület felállítását. Az egyesület címe az „Aradi Diákok Klubja” lesz. Célja pedig kirándulások, előadások, felolvasások rendezése. A klub elnöke Iritz Tibor.

— **JELENTKEZENEK A REPATRIÁLÓ HIVATALBAN.** Szerdán a következőknek kell jelentkeznük a repatriáló hivatalban: Bafázs Sándor, Bartos Antal, Beer Ábrahám, Bec György, Bredanovics Ottilia, Becker Miklós, Bélai Lajos, Belicz István, özv. Benesik Mihályné, dr. Bene Gyuláné, Benics Imre és Antal, Benjamin Márton, Beer Ábrahám, Berkovics Ernő, Belgrader Alfrédné, özv. Bercsi Tivadáné, Beresó Zachariás, Bereczki Antalné, Berger Samu, Berger Ignác, Berkovics Samu, ifj. Beruhárdi Péter, Bichliczán Ollus, Belk Jakab, Bienenstock József, Bringmayer Gyula, Biri Ferenc, Birnfeld Samu, Bissinger Károly, Bódi Mártonné, Bodor Julia, Boda Andor, Botházi István, Bogánszky Borbála, Bogaras János, Bogdán Aurél, Bokhuc Zoltán, Borbély Lajos, Borecs Istvánné, Bordás József.

— **ELŐZETES LETARTÓZTATÁSBAN A VÁROSI FOGALMAZÓ.** Popoviciu Aurel dr. városi fogalmazót az ügyész ség fogházában helyezték el és megengedték neki, hogy ágyba feküdjék, mert sulyos betegnek mondotta magát. Ma reggel Sommer Nándor vizsgálóbíró Ciumpilla jegyzővel felkereste Popoviciut a cellájában, hogy kihallgassa. A kihallgatás másfél órát tartott. Popoviciu részletesen beismerte, hogy a reá bízott hivatalos pénzeket könnyelműen elköltötte. A kihallgatás után a vizsgálóbíró kihirdette Popoviciu előtt az előzetes letartóztatásról szóló végzést.

— **Engel gép- és gyorsíró iskolája, Apponyi-körut 8. II. emelet.** December 5-ikén új tanfolyam veszi kezdetét.

— **KORCSMAI GYILKOSSÁG.** A múlt héten történt Sinteá községben, hogy vasárnap délután a korcsmában összeveszték a legények. Eleinte barátságosan iszogattak, csak később, mikor már fejükbe szállt az ital, kezdtek házsártoskodni. Csakhamar parázs verekedés támadt. Mire a csendőrség megérkezett, már átszurt mellel, haldokolva feküdt a véres, piszkos ivószoba padlóján Csizmás Petru. Még volt annyi öntudata, hogy a jegyzőkönyvet felvevő csendőrmeisternek bediktálta, hogy Malejest Nikolaj és Bibe Mihály voltak a gyilkosai. A nevezetteket a csendőrök még az éjjel le is tartóztatták. A legények azonban nem ismerték el a gyilkos-

ságot és egyelőre bizonyíték sincs ellenük. Sommer Nándor vizsgálóbíró ma délelőtt kiutazott a helyszínre, hogy folytassa a nyomozást.

— **CSÖDDE JUTOTT CSEH VÁROS.** Brün város csőd előtt áll. A város pénztárában elsején már nem volt annyi pénz, hogy a tisztviselők illetményeit kifizessék. Vanijek polgármester valamennyi banknál megpróbált 100,000 korona kölcsönt felvenni. Mindössze két intézet bocsátkozott tárgyalásba a várossal. Az aggasztó helyzetre való tekintettel a polgármester bejelentette, hogy ha a kormány azonnal nem segít, kénytelen a város az egész működését beszüntetni.

Egy libasült — 1800 korona

A Neues Wiener Journalban olvassuk, hogy a bécsi Opera környékén levő előkelő étteremben a valutaspekulánsok és egyéb milliomosok horribilis árakat fizetnek ételkért. Egy leves 17 koronába, egy adag marhahus 85 koronába, rostélyos 120 koronába, egy adag főzelék 25 koronába, hal-saláta 60 koronába, egy adag sült csirke 500 koronába és egy adag libasült 1800 koronába kerül. A Bécsben tartózkodó külföldiek ezeket az árakat a valuta-differencia miatt olcsóknak tartják. Egy üveg francia pezsgőért 1800 koronát, egyszerű menüért 500 koronát fizetnek.

Korhadó fakesztek.

Szokatlan esetet tárgyaltak ma az aradi törvényszéken. Az egyik aradi temető szegénysoraiban tünekezni kezdtek gyors egymásutánban a fejfán szolgáló fakesztek. Feljelentés folytán került az ügy a bíróság elé. A gyanu a sirásóra terelődött, hogy ő lopkodja a keresztek fűjét kis csizmás emberke a sirásó. Egész külsején látszik, hogy mindig a halállal foglalkozik és mint ilyen cinikus és nem fél tőle. Kicsit rekedtesen beszélt:

— Tényleg vitt el pár korhadt keresztet, de azok már ugysis kidőltek az árok mellé. Azután a fa olyan drága és a sirásoknak mindig kijárt az ilyesmi. Ő még soha nem lopott meg egy halottat sem, pedig tehette volna, de ő becsületes ember.

A bíróság a mentőkörülmények tekintetbevételével vádlottat felmentette. Az emberke boldogan szedte össze sátorfáját s vigan szaladt ki a tereméből. A folyosón várta egy öreg anyó, a felesége. Boldogan, sirva örültek egymásnak és az öregasszony még akkor is szepegett, mikor

már az utcán voltak. Dohos szegénység érződött mögöttük, amint végigcsoszogtak a vasrácsos törvényszéki folyosón.

LEGUJABB

NÉPSZÁMLÁLÁS MAGYARORSZÁGON. Budapest. A mai nemzetgyűlésen *Rassay* Károlynak az alkotmányjogi és ezzel összefüggő kérdések rendezéséről elmondott interpellációjára gróf *Teleky* Pál miniszterelnök válaszolt. Kijelentette, hogy az alkotmány helyreállítása kérdésében most folynak az előkészítő munkálatok. Januárban népszámlálás lesz, amelynek adataira szükség van az alkotmányjogi reformkérdéseknél. A kérdés rendezését nem külpolitikai indokok teszik szükségessé. Ez tisztán Magyarország belügye. Ezen álláspontjának kifejezést is adott a kormány, a békeszerződés tárgyalásánál, amelynek határozmányai erre teljes önállóságot adnak. Ennek a kérdésnek a halasztása különösképpen nem befolyásolhatja a külügyi helyzetet. Nem látja szükségesnek, hogy külpolitikai indokból továbbra halogassák ezt az elhatározó lépést. A kormánynak az az álláspontja, hogy a kérdésnek nincs meg az aktualitása.

SZENZÁCIÓS LETARTÓZTATÁS BUDAPESTEN. Budapest. *Weisz* Anninak, a hárommillió csalásért öngyilkossá lett masamódnak ügyében fordulat állott be. Halálát a nyomozás gyanusnak találta s ezért a rendőrség őrizetbe helyezte dr. *Heller* Róberten, a *Madame* szerkesztőtulajdonosán kívül ennek anyját, *Heller* Simon törzsorvos özvegyét és *Lukacsevics* Máriát, a *Madame* folyóirat titkárnőjét. A holttestet exhumálni fogják. A lakás falain véryomokat találtak. Özv. *Hellerné* azt vallotta, hogy az asszony öngyilkossága után fia jegyzéket adott át neki azzal, hogy a rajta levő neveket és összegeket a kiadások közé vezesse be.

ROHONYI GYULA MEGHALT Bécs. *Rohonyi* Gyula, Bosznia volt tartományi főnöke és a magyar képviselőház többszöri tagja Budapesten meghalt.

VÁLASZTÁSOK JUGOSZLÁVIÁBAN. Belgrád. Jugoszláviában vasárnap zajlottak le a képviselőválasztások. A szavazók 70 százaléka szavazott le. A választások eddigi eredménye a következő: Belgrádban 7 mandátum jutott a demokratáknak, ugyanannyi a radikálisoknak és kommunitáknak. Zágrábban a demokraták a jogpárt és a Frankpárt egy-egy mandátumot, a kommunisták két mandátumot kaptak. Laibachban a klerikálisok szerezték meg a mandátumok többségét.

A szerkesztésért ideiglenesen
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Centraf: ALEX. FRUGINA

Apró hirdetések

Levelezés.

„PRÓBA SZERENCSE” jeligére levél van a kiadóban. 4903

Alkalmazás.

MINDENNEMŐ kézimunkát és cigarettatöltést vállalok. Cím a kiadóban. 0013

TIZ ÉVI gyakorlattal bíró autószerelő, gépkocsi vezetői állást keres. Cím a kiadóban. 4898

HÁZGONDNOKI, vagy házfelügyelői állást keres egy gyermektelen házaspár. Cím a kiadóban. 4897

NÉMET LEÁNY, aki háztartásban segédkezne, hat éves fiú mellé felvétetik Wohl muthéknál Strada Baritiu (Rákóczy-utca) 29. sz. 9956

URIHÁZHOZ mosni, vasalni, vagy főzni ajánlkozom. Boier Andrásné. Nagy Sándor-utca 3. 4900

SZABÁSZT keresek férfi szabó üzletben. Cím a kiadóhivatalban. 10323

IDŐSEBB SZOBAINAS állást keres nagyobb urháznál. Cím a kiadóban. 4890

Lakás.

EZER-EZERÖTSZÁZ LEI JUTALMAT adok annak, aki 2-3 szobás lakáshoz juttat. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca 9956

Vétel és eladás.

KÉT jókarban lévő férfi télikabát szörme-gallérral eladó Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 12. II. em. a folyosón balra. 10323

GYERMEKKOCSI eladó Str. Marasesti (Kossuth-utca) 2. kocsigyártó. 4901

ANTIK PORCELLANT, bútort, szőnyeg-eket, festményeket, ékszert vesz Salau Artistic Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. 10351

KÖNYVTÁRAKAT, hangjegyeket, festményeket és bélyeggyűjteményeket vesz Kerpel könyvkereskedés. 924

HASZNALT ÓLOM megvételre kerestök. Bővebbet a kiadóban.

Különféle.

SZÉP, száraz raktárhelyiség, kisebb műhelynek is megfelelő, kiadó. Bővebbet Mé-száros virágüzletben. 4902

Tüzifa

4848 felaprítva, házhoz szállítva a legolcsóbb áron kapható bármily mennyiségben

Wieser-féle fatelepen

az Óvár-téren, Újvár felé vezető út mellett

24789-1920.

HIRDETMEY.

Az Agrár reformra vonatkozó törvény alapján összeállított földre igényjogosultak névjegyzékét folyó 1920. évi november hó 20-ától december hó 5-ig bezárólag a városháza tanácstermében közszemlére kívánják tenni.

Az érdeklődők a hivatalos órák alatt azt megtekinthetik és esetleges felebbeségeket a Polgármester Urhoz címezve ezen idő alatt beadhatják.

Egyben felkérjük úgy a belvárosi, mint a külvárosi (gáji) rendőrkapitány-ságot, hogy a fenti hirdetményt folyó 1920. évi november 20-ától december 5-ig legalább kétszer dobszó útján Arad-város területén közhírré tenni sziveskedjék.

Arad, t. h. j. f. város tanácsának 1920. évi november hó 20-án tartott üléséből.

LUCAC.

tanácsjegyző.

Attila koporsóját nem találták meg.

Közöltük, hogy Timisoaráról (Temesvárról) hiradás érkezett arról, hogy Attila hun királynak régen keresett sírját Nagyszentmiklóson megtalálták. Stoicanesci volt nagyszentmiklósi községi bíró tegnap délután telefonon felhívta a temesvári rendőrprefekturát és Liuba Valér rendőrprefektusnak jelentette, hogy egy homokgödör ásása közben Nagyszentmiklóson megtalálták Attila sírját, kiásták a mondaszerű arany-ezüst-réz hármas koporsót, mely körül sok emberi csontnak a maradványát találták.

A hír első tekintetre elhittetőnek látszott. A történelemből — elsősorban Priscos rhétor könyvéből — tudjuk, hogy Attila hun király székhelye valahol a környéken lehetett. Priscos ugyanis elmondja, hogy a görög császár követsége a mai Kevevára táján kelt át a Dunán és egyenesen északi irányba jött, ahol rövid utazás után megérkezett Attila székhelyére. Mikor Attila 453-ban meghalt, nagyjai nagy pompával és még nagyobb titokzatossággal temették el. Hármaskoporsóba zárták tetemeit és a temetésen jelen volt rabszolgákat és apródokat leöldösték. A hiradásból arra lehetett következtetni, hogy a szét-szórva talált csontok ezeknek a szerencsétlen áldozatoknak a maradványai.

Ezen a vidéken már régóta folytattak kutatásokat és 1799-ben Nagyszentmiklóson találtak is huszonhárom tömör aranyból készült kancsót. Ezekre teljesen ráillik a leírás, melyet Priscos Attila lakomáján használt aranyedényekről ad. El is nevezték a leletet Attila kincsének. Az azóta folytatott további ásatások azonban teljesen eredménytelenek maradtak. A rendőrprefekturára érkezett telefonjelentés nagy szenzációt keltett, mely azonban semmivé zsugorodott össze. Kiderült ugyanis, hogy az egész misztifikáció. Az egyik nagyszentmiklósi parasztember ugyanis eladott egy telket egy másik gazdának, aki ott homokot kezdett ásni és ásás közben egy rakás csontot talált. Minthogy az egész község ismeri az Attila-mondát, az eladó erre azt hitte, hogy a csontok közelében kell lennie a hármas koporsónak is. Vissza akarta venni a telket és maga is odament ásni, de nem talált semmit. Stoicanesci volt községi bíró pedig, a ki az egész dologról valamit hallott, mielőtt maga is látta volna, miről van szó, azon sebtiben telefonált Timisoarára (Temesvárra), hogy megvan a hármas koporsó. Kiderült, hogy bizony Attila koporsója még mindig nagyon jól van elrejtve. A legenda tovább is legenda marad.

A valutapiac.

Bucurest. A dollár lanyha üzlet mellett 62 leies kurzuson állott. A márka 96 banis kurzus mellett szilárd. Arad. A dollár ár folyama 63 lei. Kínálat és kereslet nincs. A márka szilárd, kurzusa 1 leu. Timisoara. (Temesvár.) Dollár 62 lei, márka 98 bani. Zürich devizazárlat: Ber-

lin 932, Newyork 637, Páris 3890, Prága 8, Budapest 145, Zágráb 485, Bucurest 945, Bécs 195, osztrák lebélyezett korona 140. Budapest. Dollár 478-491, francia frank 2950-2975, márka 714-720, osztrák korona 100-99, leu 717-718, szokol 581-589. Bécs. Márka 730, leu 735, dollár 498, szokol 605, dinár 1450, magyar korona 101.

A VADÁSZKÜRT-KÁVÉHAZBAN

esténként elsőrendű cigányzene. 10323

Kitűnő és olcsó színházi vacsora

Uzinele de Fier si Domeniile din Resita Societate Anonima

Posesorii cehantelor provizorii emise cu ocazia subscriptiunii a 100.000 actiuni noi ale uzinelor de Fier si Domeniilor din Resita, in valoare nominala de Lei 50.000.000 sunt rugati a face, de la 1-15 Decembrie a. e. varsamantul si doilea de Lei 350, de ii-care actiune, prezentand cehantile provizorii la Banca unde au efectuat subscriptiunea si primul varsamant.

In caz cand varsamantul nu se va efectua in intervalele prescise, se va aplica dispozitiunile legii.

4899

Consiliul de Administratie.

NÖTLEN FÉRFIAK FIGYELMÉBE!

Kitűnő és háziasan készült ebéd és vacsora, délelőtt: leves, főzelék, sült és tészta; este: sült, avagy pörkölt-félék és tészta HAVONTA 290 LEIÉRT kapható:

MAYER ANTAL
ELSŐRENDŰ ETTERMÉBEN.
Strada Bucur (Eötvös-utca) 2.

Minden pénteken halászlé és rántott hal! Minden nap zóna reggeli, egy adag 1.50 Lei! Kitűnő barackai rizling-bor! — Fügyes kiszolgálás! — Nyugodt családi szórakozó-hely! — Társaságoknak külön terem! — Polgári árak! 9956

Beleznay István

közismert festőművész műterme és festőiskolája a Bohus-palotába (IV. em. lift-használat) helyeztetett át, ahol december hónapban fog megnyitni

Hein Kato

fotószalonja is. Tanítványok elfogadhat-nak festészet, iparművészet és grafika elsajátítására. 9956

UJ! UJ! UJ!

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy általánosan óhajtott és régen hiányzott

SZÖRME ÉS BÖRFESTŐ intézetet létesítettem. Elvállalom bármilyen bőr, vagy szörmeárkú festését kémiailag bármilyen színben, felelősségteljes kivételben. 9956

Szives pártfogást kér:

MONORI FERENC

Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 15. Szivességéből vállal Jäger ur „Modell” szabósága Str. Bratianu (Weitzer-utca) 2.

SCHÖN SI MESSER

Rövid, szövétt és norimbergi kereskedése o o o

4636 ARAD, Boezkó-utca 1. Eladás nagyban és kicsinyben.

Porcellan

nagy választékban legolcsóbb áron

Engel si Schwartz

Str. Motianu (Forray-utca) 2a. 4898

371-1920. g. sz.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1921. évi nyomtatványok szükségleteinek biztosítása iránt folyó évi december hó 3-án délután 4 órakor a gazdasági tanácsnok hivatali helyiségében árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 5000 lei készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénzt igazoló nyugta mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad t. h. j. f. város gazdasági széke-nek 1920. évi november hó 15-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Elsőrendű szővőgép és szővőgép (aradi textil gyár gyártmányát), valamint rövid-, köt- és szövétt-árkban tucsan felszerelt raktárát ajánlja 4038

Hirschfeld és Társa

Str. Motia-Neacaru Arad, Petőfi-utca 1. sz. (Bing-ház).